

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Megvalósítási helyszínei:

**Hosszúsétatéri Óvoda
8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 42.**

és a

**Hosszúsétatéri Óvoda Tóvárosi
Tagóvodájában
8000 Székesfehérvár, Tóváros ln. 70.**

2018.

***"Kisgyermekkorban a világ még egy és oszthatatlan, műfajok nélküli szépség.
Egybefolyik játék, tanulás, művészet és munka, álom és valóság."***

/ Zsámboki - Eperjesi /

Pedagógiai Program

I, 1. Helyzetelemzés, bemutatkozás

a, Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése és székhelye, pontos címe:	Hosszúsétatéri Óvoda 8000 Székesfehérvár Hosszúsétatér 42.
telefonszáma:	(22) 313 807
OM azonosító:	029860
Az óvoda intézményegysége:	Hosszúsétatéri Óvoda Tóvárosi Intézményegysége 8000 Székesfehérvár Tóváros lngy. 70.
telefonszáma:	(22) 506 223
Az óvoda fenntartója:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
pontos címe:	8000 Székesfehérvár Városház tér 1.
telefonszáma:	(22) 537 200

Az óvoda csoportjainak száma: 12

Az óvoda vezetője, a módosított program benyújtója: Tóth Ildikó

2018. szeptember 1. napjával módosul a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rend. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

Pedagógiai Programunkat e döntés értelmében dolgoztuk át, készítettük el, az Alapprogram irányelvei alapján.

A Hosszúsétatéri Óvoda 1979. február 9-én került átadásra, a Nemzetközi Gyermekévben. Sokemeletes panelházak tövében helyezkedik el, közel egy családi házas övezethez.

A Tóvárosi Intézményegység 1973. november 7-én került átadásra. A Tóvárosi lakónegyed házai közé ékelődve, bölcsődével, iskolával egy téren található.

Nevelőmunkánkra a gyermekközpontúság jellemző.

Célunk, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermekeket megillető jogok, az egyenlő hozzáférés, a gondoskodás biztosítása. A személyiség nevelés eszménye olyan gyermekek nevelése, akik nem azzá lesznek, amivé tenni akarjuk őket, hanem amivé SEGÍTSÉGÜNKKEL LEHETNEK.

Nevelésünk alapja a helyes életmód, amelynek ritmusát az évszakok, benne a hétköznapok, a jeles napok váltakozása adja.

A napokat a gyermekek biológiai szükségletei tagolják, és a köztük maradó időközöket tölti ki a játék és a tevékenységben megvalósuló tanulás. Ebbe építjük bele a gyermeki személyiség építéséhez szükséges tartalmakat. (anyanyelvi nevelés, mese-vers, zenei nevelés, rajzolás, mintázás, és kézi munka, a környező világ tevékeny megismerése).

b, Az óvoda személyi feltételei

Engedélyezett álláshelyek száma	43 fő
Óvodánk alkalmazottainak létszáma: Ebből:	45 fő
Felsőfokú végzettségű, főállású óvodapedagógusok száma:	25 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Szakképzett dajkák száma:	12 fő
Egyéb munkakörben foglalkoztatottak száma:	2 fő
(óvodatitkár, udvaros) (Tóvárosi Intézményegység)	
Egyéb munkakörben foglalkoztatott részmunkaidősök száma:	1,5 álláshelyen
(óvodatitkár, takarítónő, udvaros) (Hosszúsétatéri Óvoda)	3 fő

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok átfedési idejét a gyermekek napi tevékenységéhez igazodva az élménynyújtás, a természetbeli megfigyelés, az egyéni bánásmód és a differenciált képességfejlesztés teszi szükségessé.

Az óvoda nyitásakor, reggel 6³⁰ órakor óvodapedagógus fogadja a gyermekeket. Szükség esetén mindkét óvónő jelen van a csoportban (felfedező séták, természetbeni megfigyelések alkalmával).

Az óvodapedagógusok munkáját minden csoportban szakképzett dajka segíti. Elvárásunk munkájukkal szemben a gyermekek mindenek feletti érdekének figyelembe vétele, nevelési elveink ismeretében együttműködés az óvodapedagógusokkal.

Heti váltásban egy dajka segíti a gyerekek fogadását óvodanyitáskor. A dajkák heti váltásban látják el a délutáni takarítás feladatát, illetve az óvoda zárását.

A fentiekén túl az udvari teendőket és a felmerülő kisebb karbantartási munkákat a Hosszúsétatéri 1 fő félállású, a Tóvárosi telephelyen 1 fő egész állású udvaros-karbantartó látja el.

Az óvoda adminisztrációs teendőit 1 fő félállású és 1 fő egész állású óvodatitkár látja el.

A Hosszúsétatéri Óvodában a mosást, vasalást és takarítási teendőket 1 fő félállású takarítónő segíti.

Mindkét telephelyen logopédus is működik, akiknek munkáltatója a Beszédjavító Intézet. Az intézményekben beszédkorrekció szempontjából nem marad ellátatlan gyerek.

Az SNI-s gyermekek ellátása utazó gyógypedagógus segítségével történik.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A migráns gyerekek nevelése esetén az óvodában dolgozók feladata, hogy lehetőséget teremtsenek ahhoz, hogy a gyerekek megismerjék egymás kultúráját, anyanyelvét.

c, Az óvoda tárgyi feltételei

A székhely intézmény 150 férőhelyes, Clasp rendszerű épület: 6 csoportszoba, hozzájuk tartozó 6 öltöző és 6 mosdó, valamint különféle kiszolgáló helyiségek:

– egy 76,5 m²-es előcsarnok, ami testnevelések szervezéséhez használható, valamint alkalmas a szülők fogadására.

- óvónői szoba, óvónői öltöző, logopédiai szoba, vezetői iroda, gazdasági iroda, szertár, raktár, tálalókonyha és kiszolgáló helyiségei, technikai étkező, mosó-és vasaló helyiség, technikai öltöző.

Hosszú idő óta teljes kihasználtsággal működik.

A Tóvárosi Intézményegység 169 férőhelyes épület: 2-2 csoportszobához egy öltözőegység és egy mosdó tartozik. Az óvodában jól felszerelt tornaszoba található.

Kiszolgáló helyiségek:

- óvónői szoba, óvónői öltöző, logopédiai szoba, vezetői iroda, gazdasági iroda, szertár, raktár, tálalókonyha és kiszolgáló helyiségei, mosó-és vasaló helyiség, technikai öltöző.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak; karbantartásuk és a felújításuk folyamatos.

Az udvarok nagyok, különböző jellegű (burkolt, bokros, füvesített) talajfelületekkel. Homokozók, aszfaltozott területek, udvari tároló, veteményezésre alkalmas terület.

Udvari lehetőségeink megfelelőek. A vas mászókákat természetes anyagból készült, ügyességet és mozgást fejlesztő játékeszközökre cseréltük. Az eszközök megfelelnek a gyermekek testméreteinek, biztosítják a mozgás és játék igényük kielégítését. Ezek az eszközök folyamatos felújítást igényelnek, meghaladva az óvoda anyagi lehetőségeit. A természeti változásoknak kitett fa eszközök sokkal sérülékenyebbek, a repedések, korhadások balesetveszélyesek. Gyakori javításuk szükséges. A fák megfelelő árnyékot biztosítanak a homokozó fölé szerelt árnyékolóval együtt.

d, Az óvodának a program céljához rendelt eszközrendszere

Képesség- és készségfejlesztő játékok minden csoportban adottak, az óvoda tornaszerekkel megfelelően ellátott, felújításuk folyamatos.

Az alapvető játékeszközökkel minden csoport rendelkezik.

A játékhöz szükséges anyagok, eszközök, bábok, képességfejlesztő játékok folyamatos bővítésére törekszünk. Meséskönyvek, ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvek folyamatos megújítása továbbra is célunk.

Rendszeresen figyeljük a pályázati lehetőségeket.

2. Az óvoda csoportszerkezete

Óvodánk 12 csoporttal működik. Kezdetben a kényszer hozta létre a vegyes

csoportot. (Beiratkozási aránytalanság, testvérgyermek, szülői igény.)

Folyamatosan törekszünk arra, hogy csoportjainkban két korosztály legyen (részben osztott csoportok).

3. Az óvodai élet megszervezése

Az eredményes nevelőmunka és az érzelmi biztonság alapvető feltétele egy rugalmas hetirend és napirend kialakítása, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat.

Ebben valósítható meg a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezése. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez. A rendszeresség és az ismétlődés érzelmi biztonságot teremt a gyermekek életében.

Óvodánk 6³⁰-tól 17⁰⁰-ig tart nyitva.

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos szempont volt a tevékenységek közötti harmonikus arány kialakítása, valamint az, hogy a játék a gyermek elsődleges tevékenysége.

Az óvodai élet szervezésében kiemelt szerepet kap a gondozás. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Napirendünk szeptember 01-től május 31-ig:

06³⁰-10³⁰ Játék.

Játékba ágyazott egyéni és kiscsoportos tevékenységek:

Rajz, mintázás, kézimunka, ének-zenei készségek fejlesztése, környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése.

Részképességek fejlesztése, egyéni szükségletek alapján.

Testápolási tevékenységek. Folyamatos tízórai.

Mese, vers, dramatikus játékok.

Élményekre épülő beszélgetések.

Mindennapos testnevelés.

10³⁰-12⁰⁰ Játék a szabadban

Tapasztalatszerző séták, kirándulások,

Megfigyelések a természetben

Különféle mozgásos tevékenységek az udvaron.

12⁰⁰-12⁴⁵ Ebéd

Testápolási tevékenységek

- 12⁴⁵-15³⁰ Pihenés
 Elalvás előtti mese.
 14¹⁵-től folyamatos ébredés a gyermekek alvásigényétől függően.
 Ébredéshez alkalmazkodó folyamatos testápolási teendők.
 Folyamatos uzsonna.
- 15³⁰-17⁰⁰ Játék a csoportszobában illetve udvaron.

Az általános éves terv a csoportban dolgozó óvodapedagógus párok által összeállított útmutató, amely tartalmazza a kiemelt feladatokat, alapvető szokásokat, szabályokat, képességek és részképességek fejlesztésének feladatait. Az évszakokhoz kapcsolódó témaköröket és jeles napokat, ünnepeket tematikus havi bontású hálótérvekbe rögzítjük.

A szervezett mozgásos tevékenység minden csoportban kötelező: kis-középső csoportosoknak heti egy, nagycsoportosoknak heti két alkalommal.

A külső világ tevékeny megismerésére élmény és tapasztalatszerző séták alkalmával is lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek.

Az irodalmi, ének-zenei és vizuális élménynyújtás formája csoportonként és alkalmanként változik.

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott helyi Pedagógiai Program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

II, 1. Óvodánk nevelési céljai, alapelvei

Óvodakép, gyermekkép

Óvodánkat használó családok megváltozott életkörülményei, a megélhetési gondok, a munkanélküliség hatással vannak a gyermek fejlődésére. Korlátozódnak a családok lehetőségei, egyre kevesebb közösen megélt élményben van részük a gyermekeknek. Átalakulóban van az értékrend.

Ahhoz, hogy a gyermekek jól és biztonságban érezzék magukat, szükség van egy olyan helyre, amely szeretetet, biztonságot áraszt, ahol próbálgathatják lehetőségeik, képességeik határait.

Az óvoda a közösségi lét első színtere, itt szereznek a gyermekek tapasztalatot az együttélés szabályairól.

A közösség védettséget nyújt és erősebbé tesz, ahol kialakulnak az értékek, megfogalmazódnak a jogok és kötelességek, a mindenkire érvényes szabályok.

Ezek figyelembevételével egy élményekre alapuló óvodai nevelést igyekszünk megvalósítani, ahol fontos szerep jut a gyerekeket körülvevő személyi, tárgyi környezetnek.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára biztosítja az egyenlő hozzáférést, az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

A gyermekek érési ütemét, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségleteit figyelembe véve, a családi nevelést kiegészítve, segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását. Óvodánk biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Alapelveink a fentieknek megfelelően

- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, bizalom, szeretet és megbecsülés övezz.
- A gyermeki jogok védelme.
- Az óvodai nevelés segítse a gyermeki személyiség fejlődését, az egyéni készségek és képességek kibontakoztatását.

- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, ahol fontos szerep jut az élményekre alapuló játéknak, hiszen ez a gyermekek legfőbb tevékenysége, a szocializáció színtere, fejlettségük legjobb mutatója.
- E tevékenységen keresztül gondoskodunk az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről.

Valljuk a gyermekekről:

- A gyermekek lételeme a mozgás, és ez az aktivitás nagymértékben hozzájárul személyiségfejlődésükhöz.
- Alapvető szükségletük a fizikai és érzelmi biztonság.
- Önállóságra és elismerésre vágnak.
- A világ dolgai iránt érdeklődő, azt megismerni, felfedezni akaró lény, aki elsősorban érzékszervein keresztül tapasztalja és tevékenységei alapján ismeri meg az állandóan változó világot.
- Alkotó lény, aki kevés tapasztalatát fantáziája segítségével pótolja.
- Szeretetet és feltétlen bizalmat sugároz.

Minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen csoda, a hozzá vezető útnak is annak kell lennie.

A gyermek aktív, autonóm és társadalmi lény, akinek jogai vannak:

- Joga van ahhoz, hogy önálló személyiség legyen, aki saját ritmusában fejlődik, és bátran próbálgatja saját képességeit.
- Joga van, hogy érzelmileg biztonságban érezhesse magát.
- Joga van a társas együttléléshez és az egyedülléléshez.
- Joga van a felfedezéshez, tapasztalatgyűjtéshez, az élményekhez.
- Joga van választani a lehetőségek között.
- Joga van a véleményalkotáshoz.
- Joga van a szükségletei szerinti ellátáshoz.

Célunk:

A 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Tehetséggondozás, egyenlő hozzáférés biztosítása, hátránykompenzáció.

Óvodánk olyan helyé váljon, ahol a gyermekek jól és biztonságban érzik magukat, ahol elegendő idő, tér és közös élmény áll rendelkezésükre, hogy a különféle tevékenységekben maximálisan kiteljesedhessenek.

Egyéni képességeik figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával a környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyermekek nevelése.

„Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik
meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot
minden téren, akik az életüket ki tudják, tölteni
tartalommal, akik megértik a dolgok
összefüggéseit, akik megértik azt, hogy emberi
közösségben élnek, amely csak a
kölcönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.”

Szent-Györgyi Alber

II, 2. Az óvodai nevelés feladatai

A gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, **az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés** és szocializáció biztosítása, az anyanyelvi és értelmi fejlesztés megvalósítása.

Természeti és társadalmi környezet megismertetése, érzelmi kapcsolat kialakítása, az együttéléshez szükséges szokások és szabályok elsajátíttatása.

Életszerű körülmények között változatos tevékenységek biztosítása. Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék, ezért az óvoda életét, a mindennapokat úgy szervezzük meg, hogy a gyermek annak minden percét játékként élhesse meg.

A gyerekek önkéntességére, belső késztetésből fakadó kíváncsiságára épített tevékenységek szervezése, figyelembe véve az egyéni érési ütemet, a differenciált bánásmód elvét.

Gyermekek mérése: A gyermekek fejlődésének nyomon követése évente két alkalommal történik. A kiscsoportosoknál a „Gyermektükör” melléklete tartalmazza azt a mérőlapot, amely a gyermekek fejlettségi szintjét rögzíti óvodába lépéskor. Ezen felül a gyermekek mérése tanév elején és tanév végén, az „Egyéni fejlődési lap” megnevezésű mérőlapon történik. (Folyamat leírás IMIP-ben rögzített.)

a, Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

Cél:

A gyermekek testi fejlődésének elősegítése

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése.

A gyermekek testi képességei fejlődésének segítése.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése Az egészséges életmód, a testápolás, **a tisztálkodás, a fogmosás, az étkezés, - különösen a magas a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,** az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

Környezettudatos magatartás kialakítása.

Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Alakuljon ki a gyermekek igénye a személyi-és környezeti higiéniára, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választására, a másokon való segítségre.

A fenti képességek az egészség megvédésére történő beállítódást, érdeklődést, véleményt, szándékot, érzékenységet jelentsen.

Feladatok:

Az egészséges életmód, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.

Az egészséges életmód kialakítása segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

A megfelelő életmód biztosítása az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, a **tisztálkodás, (fogmosás,)** öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével.

Az egészséges táplálkozás elősegítése a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésével. A zöldség, gyümölcs, tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A mozgás fejlesztését a testnevelési foglalkozások és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják.

Fejlesztjük erőnlétüket, gyorsaságukat, állóképességüket, téri tájékozódási képességüket, mozgásérzékelésüket, reakció és ritmusképességüket, egyensúlyérzéküket, mozgékonyaságukat, hajlékonyságukat.

Az egészség megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez fontos, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz.

A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növelje az ellenálló képességet.

Tudatosítással és gyakorlással alakuljanak ki az egészséges életmód viteléhez szükséges jártasságok és készségek, jöjjenek létre az egészséges, edzett személyiség vonásai.

A környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó feladatok gyakorlati alkalmazása.

Az óvoda udvarának kialakítása, felszerelése az óvodások sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban.

Az óvoda helyiségeit, a csoportszobákat ésszerűen, a pedagógiai feladatok megvalósítása érdekében használjuk fel.

Az átlagos fejlettségi szinttől eltérő gyermekeknek szabadidőben különböző mozgástevékenységet kezdeményezünk, minél több mozgásra ösztönözzük őket.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása közben egyértelmű kéréseket, feladatokat közlünk a gyermekekkel. A tevékenység során párbeszédet folytatunk a gyermekekkel, figyelünk beszédstílusukra, bővítjük szókincsüket, s ezáltal fejlesztjük gondolkodásukat.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

A testileg egészségesen fejlődő gyermekek 6 éves koruk körül eljutnak az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányaik, megkezdődik a fogváltás.

Testük arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációjuk és finommotorikájuk.

Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.

Önállóak a gondozási tevékenységek végzésében. **Önállóan mosnak fogat.**

Igényesek a gondozott megjelenésre.

Betartják a kultúrált étkezés szokásait. **Szívesen fogyasztanak tejtermékeket, gyümölcsöket. Csökkent a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztása.**

Óvják saját és társaik testi épségét.

Az egészségfejlesztés területei:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- Személyi higiéné
- Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- A bántalmazás, erőszak megelőzése
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban – minden igyekezet ellenére sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

1. kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
2. gyümölcs, zöldség,
3. hús, hal, tojás,
4. tej és tejtermék,
5. olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot

biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

Szervezzenek az óvodapedagógusok a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldségnapot.

Adjanak tanácsot, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.

Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.

Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek), teremtsenek játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).

A foglalkozások során kerüljön lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.

Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak, így a gyermekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogassanak meg. Ismerkedjenek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tegyék még vonzóbbá a gyermekek számára. Legyenek vonzóak a kóstolók. Készüljön saláta zöldségből, gyümölcsből.

Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyermekek. Beszélgessenek a tej fontosságáról, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

Az óvodapedagógusok ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

Alapelvek:

A gyermekek egészséges életmódjának kialakításához hozzátartozik a mozgásigény kielégítése, a testi képességek fejlesztése.

A mindennapos edzési lehetőségek biztosítása.

Változatos napi és heti rendben biztosítsa az óvodapedagógus a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

Az óvoda és a pedagógus feladatai:

Az óvodapedagógus naponta szervezzen mozgástevékenységet csoportszobában, a mozgásra kijelölt aulában, udvaron.

Heti egy kötelező testnevelés foglalkozást vezet.

Az edzési lehetőségeket a testnevelés módszereivel, a környezeti tényezők beiktatásával aktívan biztosítja a szabadban is.

Megtervezi a helyet, időt, biztosítja a megfelelő eszközöket.

A különböző közegekben való mozgást fokozatos terheléssel valósítja meg, figyelembe véve a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, -5 °C, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő-és napfényedzést biztosít a fokozatosság figyelembe vételével. A nyári napirendet az egész napos szabadban tartózkodásra építi (kivétel erős napsugárzás esetén 11-15 óráig).

(A mozgásos fejlesztések anyaga megtalálható a mozgásos játék, torna fejezetben.)

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.

Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.

A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.

A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében az öltözőszekrényben, a gyermek jelenél.

A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.

Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű, minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. (Pl: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.)

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).

A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.

Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.

Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők tájékoztatásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda fogorvosa, védőnője, s a szakszolgálatok segítségével.

A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

A Szakértői Bizottság pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki évi rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális pszichológiai terápiára fogadja őket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkájába

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára.

Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért.

Óvodapedagógus feladatai:

Minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

Minden óvodapedagógus kiemelt feladata a rábízott gyermekek testi, lelki egészségének védelme.

Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól, a gyermeki élményeket beépítve.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések, melynek kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, vagy a gyermek. Témája lehet aktuális esemény, élmény, filmjelenet, mese. A gyermekek részt vehetnek önkéntesen, kisebb csoportokban, történetek elmondásával, események értékelésével, képek nézegetésével párhuzamosan. Elengedhetetlen az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás, véleménynyilvánítás lehetősége.

A beszélgetések alkalmai, lehetőségei:

Séták, kirándulások élményeinek feldolgozása: szabad levegő, napsütés, napozás előnyei, szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet) Pozitív értékek kiemelése, füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.

A közvetlen és a tágabb környezet élményeinek feldolgozása: az utca forgataga, a gépkocsik füstje, áruházak levegője, gyárak környékének ártalmas légköre, utazás tömegközlekedési járműveken, vendéglők külső képe (dohányzó emberek), nemzeti dohányboltokat miért nem látogathatja gyermek, miért nem lehet belátni; utcai porképződés. Élmények megbeszélése a dohányfüstös helyiségekről, a füst okozta környezeti ártalmakról: saját lakásunk levegője, szórakozóhelyek füstje, A családban

dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás, füstmérgezéses balesetek, gyárkémények füstje.

A dohányzás ártalmaira felhívni a figyelmet: károsítja a tüdőt, idegrendszert; veszélyezteti a gyomor és a szív egészségét; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt; a füstös levegőjű helyiségek elleni védekezés módjai-szabad levegőn tartózkodás, rendszeres szellőztetés.

„Milyen leszek, ha nagy leszek?": segíteni szeretnék másoknak, alkotni szeretnék; egészséges, edzett, erős akarok lenni - mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni?

Elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást!

Mesék: amelyek az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

A pedagógus alapvető feladata:

A rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és Ifjúság védelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

A nevelési i intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Amennyiben a nevelési intézmény, a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is

szükséges. Szülői értekezleteken javasoljuk, hogy erőszakot sugárzó műsorokat ne nézzenek a gyermekek.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességeikhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a

gyermekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog/és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja.

Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy késztetése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

Alapelvek:

A gyermekeket rá kell ébreszteni, hogy egy kis odafigyeléssel, óvatossággal a balesetek többsége, valamint a velük járó fájdalom elkerülhető.

A gyermekek ismerkedjenek meg a vészhelyzetek, balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, kiemelten azokkal, melyeket ők is el tudnak látni: segítségkérés (felnőtt értesítése, esetleg mentő hívása); beteggel való kapcsolatteremtés, könnyebb sérülések ellátása.

A gyermekek tanulják meg, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, valamint mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszerek:

Szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv-és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Óvodapedagógus feladatai:

A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint a foglalkozás, kirándulás előtt ismertetni kell a védő, óvó előírásokat. A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.

Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Védő-óvó előírások:

A gyermekek egészségének és testi épségének védelmére vonatkozó előírás
A foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások.

A tilos, és az elvárható magatartásforma

Az óvoda Házi rendjében meghatározásra kerültek a védő-óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában tartózkodás során be kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, valamint a balesetek bekövetkezésekor ellátandó feladatokat az SZMSZ tartalmazza.

Az elsősegély doboz a Hosszúsétatéri Óvodában az óvodatitkár irodájában, a Tóvárosi Tagóvodában pedig a stúdióban található.

Az óvoda berendezési tárgyai, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülhetnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzött. Az udvari játékeszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki az ellenőrzés.

b, Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Mottó:

„A fát gyümölcséről, az embert cselekedeteiről ismerik. A jótett soha nem vész el, aki udvariasságot vet, barátságot arat, aki kedvességet ad, szeretetet kap cserébe.”

(Basil)

Cél:

Az érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtésével, érzelmi alapigények kielégítése.

Fejlődjenek az erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságok: figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, kooperáció, illemtudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés.

Épüljön a társas kapcsolatok terén az egymás közötti bizalom (óvónőgyerek, gyerek-gyerek, csoportok között), együttműködési készség.

Alakuljon ki alá-, fölé és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása, egymás iránti tolerancia. **Segítsük elő a nemzeti identitástudat alakulását, a keresztény kulturális értékek megismerését.**

Feladatok:

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus-gyerek, gyermek-dajka, gyermek-gyerek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező önérvényesítő törekvéseinek
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.

Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Formálódjon a gyermekek nemzeti identitástudata, ismerjék meg a keresztény kulturális értékeket.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a tehetséges gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

Viselkedésük tisztelettudó. Igazmondóak, alkalmazkodóak, együttműködőek, örülnek a közös sikereknek.

A közösség szokásaihoz alkalmazkodnak. Érzelmekben, szavakban, tettekben ragaszkodnak óvodájukhoz, egymáshoz, a felnőttekhez.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Elfogadják a különböző jegyekben megnyilvánuló másságot. Alakul a nemzeti identitásuk. **A keresztény kulturális értékekkel ismerkedtek.**

c, Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Mottó:

"Az anyanyelv ápolása, az óvodapedagógusi beszéd -és viselkedésminta, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, ébrentartása, a nyelvi fejlődés játékos keretek közötti megtámogatása olyan értékek és hagyományok, amelyek kiállják az idő próbáját."

/ Labáth Ferencné oktatási szakértő Bpest /

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére és szeretetére nevelés.
Minden gyermek jusson el képességei maximumára.
Változatos tevékenységek által szerezzenek tapasztalatot a természeti és társadalmi környezetről, a kísérletező tapogatózás módszerével.
Fejlődjön kommunikációs képességük.
A gyermekek természetes beszédkedvének fenntartása, erre való ösztönzés.

Feladatok:

A magyar nyelv sokszínűségének, szépségének felfedeztetése.
Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és az arra adott válaszok igényének kialakítására fordítunk nagy figyelmet.
Az anyanyelvi kultúra megalapozása tiszta hangképzéssel, gazdag szókészlettel, mondatalkotással.
A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Önálló tevékenységválasztás biztosítása.
Kísérletezés, kutatás feltételeinek biztosítása.
Egyéni megoldási módok pozitív értékelése.
A gyermekek gyűjtőszenvédélyének erősítése.
Élmény, hely, idő, eszköz, alapanyag biztosítása.
Egyéni érési folyamat, képességek, adottságok figyelembevétele, differenciált bánásmód.
Természeti és társadalmi környezet megismertetése.
Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása (komplexitás).
Beszédkészség fejlesztése.
A beszédfigyelem fokozatos érvényesülése.

A fejlesztés várható eredményei:

Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni. Beszédük tagoltsága megfelel nyelvünk követelményeinek.

Minden szófajt használnak, tisztán ejtik a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek).

Képesek végig hallgatni és megérteni mások beszédét.

A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról.

Érthetően, folyamatosan képesek kifejezni önmagukat.

Képesek a szóbeli közléseknek megfelelően cselekedni.

Problémafelismerő és megoldó képességgel rendelkeznek.

Különböző tevékenységekben vesznek részt, figyelmüket rövid ideig képesek ugyanarra összpontosítani.

A feladattudatuk kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Képesek az iskolai tanulás megkezdésére.

Értelmi képességeik életkoruknak megfelelően alakulnak, a cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Kreatívak.

II, 3. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, oktatása

Mottó:

„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, mely lehetővé teszi, hogy a kis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné belső lehetőségei csak engedik. A talaj kioldja a magban rejlő fejlődés képességét...”

(Thomas Gordon)

Úgy gondoljuk, hogy minden gyermeknek joga van a boldog gyermekkorhoz, ezért feladatunknak tekintjük azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek a fejlesztését, akik közösségben foglalkoztathatóak.

Szeretnénk esélyt adni arra, hogy ezek a gyermekek is megismerhessék értékeiket, elhiggyék, hogy helyük van a közösségben akkor is, ha valamiben különböznek társaiktól

Feladatunk a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése: akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek: alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A habilitációs tevékenységünket team munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.
- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai nevelési programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt

valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük - így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

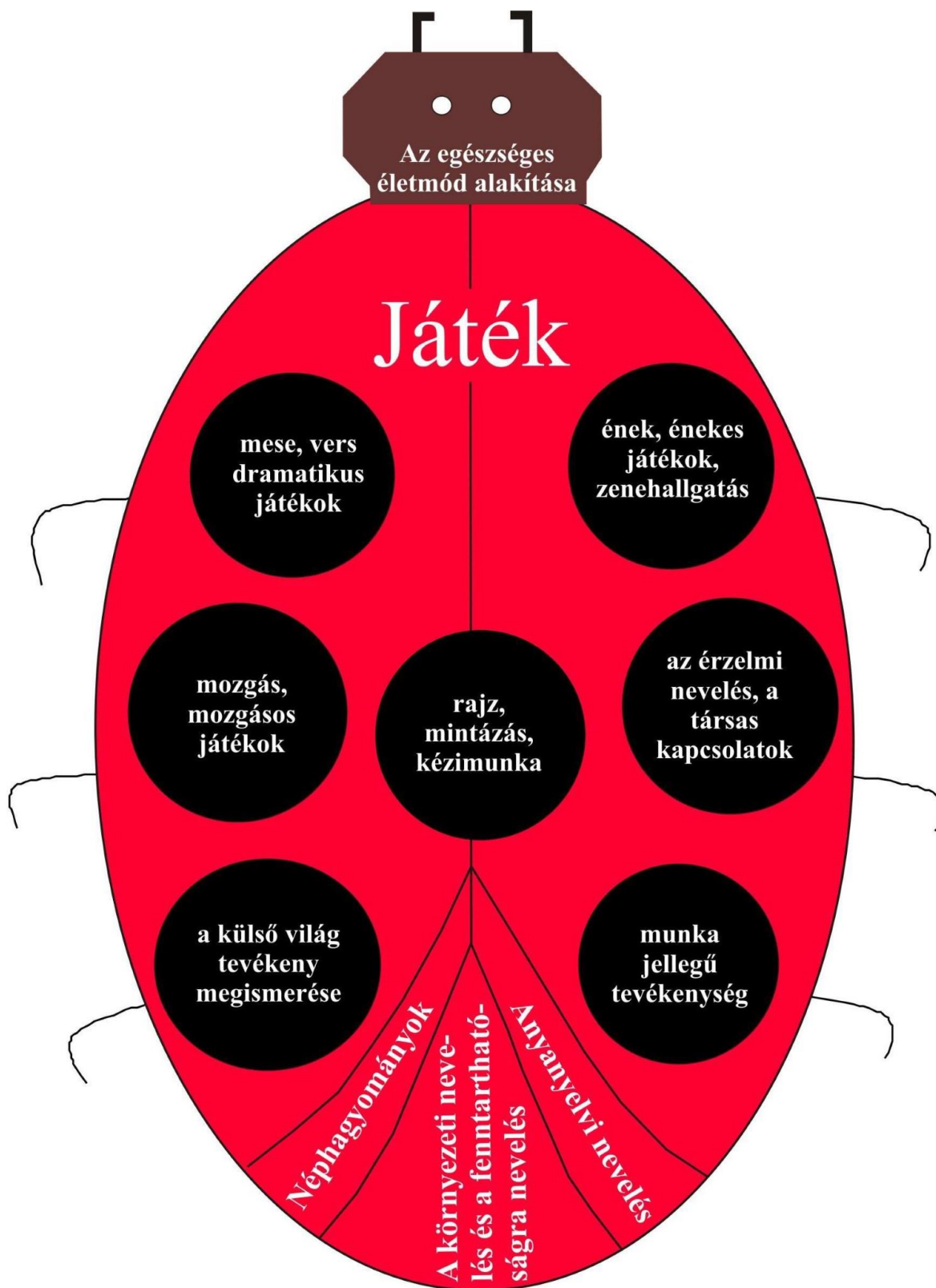
A habilitáció fő területei:

- az észlelés - vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás - fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás;

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására. a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezhető gyermekek száma 2 fő. Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

III. Legfőbb tevékenységi forma a JÁTÉK

Mottó:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy e világban, otthonosan mozgó, eleven eszű és
tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

A játék szerepe a kisgyermek életében:

A játék a gyermek legfőbb tevékenysége, a szocializáció színtere, fejlettségének legjobb mutatója, elsődleges életkategória, belülről indított és vezérelt tevékenység.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a kisgyermek elemi pszichikai szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és zavartalanul ki kell elégülnie.

A játék kicsiben maga az élet, a gyermek számára az egész világ. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A játékban az a legfontosabb, hogy örömszínese legyen, mert:

- önkéntes és szabad
- nem a végeredmény a fontos, hanem maga a folyamat, az azt kísérő érzelmek, érzések, élmények,
- sajátos gyermeki rendje van, amelyben a tárgyak úgy kapnak helyet, hogy kézhez állnak, mindig elérhetők, bármikor áthelyeztetők a játék kíváncsi szerinti.

Cél:

Jót és jól játszani- ez a gyermek dolga az óvodában. A kisgyermek elemi pszichikai szükségletének kielégítése, a személyiség fejlődésének biztosítása a játék által.

Feladat:

Alapelvünk és feladatunk: minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítunk a gyermekek elmélyült játékára.

A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségének biztosítása, megfelelő csoportlégkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények megteremtésével. A játékformákhoz - gyakorló játékhöz, szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz - kapcsolódó szokások megismerése, elmélyítése, megtartatása.

A 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

Olyan módszerek keresése (bekapcsolódás, együttjátszás, stb.) amelyek segítik a gyermekek játékának fejlődését.

A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.

A gyermek beszédképességének fejlesztése, tapasztalatainak feldolgozása a szabad játékban, és a tevékenységben megvalósuló tanulás során. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Óvodánkban mindenkor ügyelünk a szabad játék túlsúlyának érvényesülésére.

A fejlesztés tartalma:

Alkotó kedvű légkör biztosítása olyan játék lehetőségével érhető el, ahol a gyermek szabadon dönthet:

kivel, milyen játékot választ,
milyen élményeket dolgoz fel,
milyen eszközöket használ,
milyen helyet választ, és mennyi ideig tart a játéka.

Feladatunk mindezekhez a feltételek megteremtése, a kellő időben adott segítség, megerősítés.

A csoportban csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását.

A kreativitás, az alkotó együttműködés lehetőségének megteremtése.

Az óvónő kezdeményezései adjanak újabb ötleteket a megkezdett játék továbbfejlesztésére.

A megfelelő hely biztosítása a különböző típusú játékokhoz. A gyerekek a csoportszobában önállóan, vagy az óvónő segítségével alakítsák ki játékuk számára a megfelelő helyet: állandó és variálható kuckók, kincseket őrző helyek. A rajzolásnak festésnek, barkácsolásnak legyen állandó helye.

Játékidőben is álljanak rendelkezésre az ehhez szükséges eszközök.

Az udvar megnövekedett játéktere ösztönözze a gyermekeket több nagymozgásos tevékenységre.

Az évszakoknak megfelelően az óvónő segítse az udvari szerepjátékok kibontakoztatását:

népi játékok,
mozgásos játékok,
közlekedési játékok,
ügyességi és sportjátékok,
homokozó és vizes játékok.

A játékban szükséges időt a napirend folyamatossága biztosítja. A napi életszervezésben feladatunk, hogy a gyerekek minél több időt tölthessenek udvari játéktevékenységgel.

A kreatív játékhoz szükséges eszközök legyenek ízlésesek, praktikusak, természetes anyagból készíthetőek, amelyek a gyermekek elképzeléseit kibontakoztatják, gazdagítják. Legyen lehetőség az udvaron is megteremteni a változatos játék feltételeit. Ha az időjárás megengedi barkácsolhassanak, festhessenek, agyagozhassanak, gyurmázhassanak stb. az udvaron is.

A spontán játék feltétele a megfelelő tapasztalat, élmény. Az élmény a játék forrása, személyiségfejlesztésük eszköze. A családból hozott élményeken túl, teremtsük meg a lehetőségét annak, hogy a gyermekek minél több együttes élményt élhessenek át.

A 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalma és minősége a gyerekek egyéni, és életkori sajátosságaitól is függenek.

Legyen módjuk a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait.

Ismerjék meg a játékeszközök helyes használatát, az óvónő adjon mintát ezekhez. Kapjanak teret az életszerű (az életből ellesett) helyzetek, amelyek az érzelmi, erkölcsi, szociális, akarati fejlődést segítik.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszédre. Arra kell törekednünk, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, foglalkoztatja.

Az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok adjanak teret a kommunikáció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez.

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságai, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága határozza meg.

Az óvónő az eljárásait változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. Ha szükség van rá, legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs, legyen elfogadó, engedő, támogató társ.

Arra törekszünk, hogy minden gyerek, minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést: simogatást, elismerő pillantást, stb.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

A szabad játékban nyilvánuljanak meg a gyermekek pszichikus szükségletei.

Szükségleteiknek és életkoruknak megfelelő játékot választanak.

Önállóak, kezdeményezők a megnyilvánulásaik, bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe.

Az élményekből táplálkozó játék során elfogadják társaik javaslatait, ötleteit, képesek az együttműködésre.

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték, ismernek több szabályjátékot, amelynek során a szabályok megtartására és az elmondására is képesek. A bábozást, dramatizálást beépítik játékukba.

A fejlesztéshez szükséges eszközök

Természetes anyagú kosarak.

Könnyen mozgatható gyermekbútorok, asztalok.

Érzékelést, észlelést, gondolkodást fejlesztő játékeszközök.

Kreativitást fejlesztő, konstrukciós játékok.

Különféle társasjátékok, puzzle-k.

Plüssállatok, babák, autók.

Képesség és készségfejlesztő játékok.

Mozgást fejlesztő játékok.

Közösen készített játékeszközökhöz különféle anyagok.

Természetben gyűjthető különféle anyagok tárolásához szükséges nagyobb méretű ládák, kosarak.

Udvari játékok folyamatos bővítése.

Homokozó és vizes játékokhoz szükséges eszközök.

Labdák.

III, 1. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Mottó:

"A szabadság kiapadhatatlan forrása a felfedezésnek, amikor elősegítik a szabad szárnyalást, gazdagodik a világ."

/ Simon de Beauvoir /

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül, és mindvégig játékos jellegű marad. A tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek.

Játék közben, játékosan, szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon tanuljon a gyermek.

A pozitív és negatív élmények és ezek feldolgozása szabad alkotásokban, (mozgásban, játékban, stb.) elengedhetetlen feltétele a külső ingerek belsővé válásának és a harmonikus személyiségfejlődésnek.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés

- gyakorlati problémamegoldás

Az óvodai tanulás elsődleges célja

Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Feladat:

A tanulást támogató környezet megteremtése.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés biztosítása.

Egyéni fejlődés, érési ütem figyelembe vétele, differenciált bánásmód alkalmazása: egyéni képességek feltárása folyamatos megfigyeléssel, szintfelméréssel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

Képesek önállóan következtetni, ítéletet alkotni konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében.

Alakul feladattudatuk, ismerik saját értékeiket.

Önálló megfigyeléseket végeznek, önállóak a begyakorolt feladatok megoldásában.

Felfedezik az ok-okozati összefüggéseket.

Többféle megoldás keresésére törekvők.

Szándékos figyelmük tartama eléri a 10-15 percet.

Képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni.

Kialakul valóságtudatuk.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez és a sikeres iskolai munkához az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, szociális érettség. Belsővé válnak a viselkedési és magatartási minták. Megtanulják megismerni önmagukat, a társas kapcsolatokat, az együttélés szabályait.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakember segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el ez a fejlettségiszint.

III, 2.1. A külső világ tevékeny megismerése

Mottó:

„A környező világ iránti érdeklődésünk velünk születik.
Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató
világ felfedezői vagyunk.”

(Gerald Durrell)

Cél:

A gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.
Óvják és védjék környezetüket.

Feladatok:

A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.

A mindennapi élethez szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások, helyes magatartási formák elsajátítása.

A gyermek aktivitásának és érdeklődésének felkeltése a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, **a közösséghez való tartozás , a nemzeti**, a családi, a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, megszerettetése, ezek védelme.

A gyerekek kommunikációs készségének fejlesztése közvetlen tapasztalatszerzés során, kísérletező tapogatózással.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alak, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléltetések alakítása, törvényszerűségek megtapasztalása, matematikai tapasztalatok szereztetése, és ezek tevékenységekben való alkalmazása.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korban:

- Megismerkednek az óvodával, annak közvetlen környezetével, az óvoda dolgozóival, berendezési tárgyakkal, saját és társaik jelével.
- Megfigyelik az óvoda közvetlen környezetének élővilágát, gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait.
- Megtapasztalják az évszakok váltakozását, terméseket, terményeket gyűjtenek.
- Beszélgetnek a családról, családtagokról.
- Ismerkednek a testrészekkel és a testápolási teendőkkel, egészségüket károsító tényezőkkel.
- Tapasztalatokat szereznek a környezetükben levő formákról, különbséget tesznek nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről.

4-5 éves korban:

- Élményszerző sétákat tesznek az óvoda közvetlen környezetén túl, gyakorolják a gyalogos és utas közlekedés szabályait. Megismerkednek a járművekkel.
- Megfigyelik az évszakok és az időjárás változását. Összefüggéseket látnak meg az emberek tevékenysége és az évszakok váltakozása között.
- Gyűjtögetik a természet kincseit, válogatják, csoportosítják, felhasználják azokat: rügyeztetés, csíráztatás, hajtatás, képalkotás, barkácsolás.
- Megismerik az évszakokhoz kapcsolódó jeles napokat.
- Gyakorolják önmaguk, családjuk bemutatását és a viselkedés szabályait
- Játékosan szereznek tapasztalatot testük és érzékszerveik funkciójáról. Gyakorolják a testápolási teendőket.
- Megismerkednek a háziállatokkal, azok életmódjával, madarakkal, bogarakkal, és védik azokat. (Télen a madarak etetése.)
- Képekről, videóról, könyvekből, diaképekről megismerik a vadon élő állatokat.
- Napi tevékenységek végzése során, természetes módon folyik a matematikai tapasztalatok szerzése.

5-6-7 éves korban:

- Megismerik a **nemzeti kultúra értékeit**, városunk nevezetességeit, séták során megtekintik a középületeket, múzeumokat, kiállításokat, színházi előadásokat, könyvtárat. **Fontosnak tartják az értékek védelmét. Átélik a közösséghez való tartozás élményét.** Látogatásokat tesznek a szülők munkahelyein, postán, vasútállomáson, tűzoltóságon, stb.
- Sok ismeretet szereznek a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről és gyakorolják, illetve rendszerezik azokat.
- Megfigyelik az évszakok szépségeit, óvják környezetüket, tapasztalatot szereznek az ember és természet viszonyáról, a környezetet károsító tényezőkről.
- Egyszerű kísérleteket végeznek növényekkel, vízzel, levegővel, talajjal, közben tapasztalatokat szereznek az élő és élettelen világról. Gondozzák a növényeket, megfigyelik fejlődésüket.
- A természet összegyűjtött anyagait osztályozzák matematikai szempontból is, és fel is használják azokat.
- Ismerkednek az idővel, az évszakok ritmikus váltakozásával, a hét napjaival, és a napszakokkal.
- Beszélgetnek a családi összetartozásról, az emberi kapcsolatok fontosságáról.
- Gyakorolják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását.
- Ismerik testüket, funkcióit, ápolását, gondozását, védelmét, az egészséges életmód szokásait.
- Ismerkednek az egészség, betegség fogalmával, a vitaminok jelentőségével, az orvos gyógyító munkájával, a helyes táplálkozási szokásokkal és a környezeti higiénia fontosságával.
- Az állatokról szerzett ismereteik során gyűjtőfogalmakat használnak, csoportosítanak.
- A napi tevékenységek végzése során természetes módon gyakorolják a matematikai ismereteiket.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végén:

Tudják lakcímüket, saját és szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, születési helyüket és idejüket.

Tudnak különbséget tenni az évszakok között, gyönyörködnek szépségeiben.

Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, városunk nevezetességeit. Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, környezetük növényeit, azok gondozását, gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.

A tárgyakat meg tudják számlálni 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

Tapasztalatot szereznek a geometria körében.

Tevékenykednek tükörrel.

Megkülönböztetik a jobbra- balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, közé, stb.).

Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.

Fejlesztéshez szükséges eszközök:

Magvak, palánták, virágföld, cserepek.

Kisméretű lombseprűk, hólapátok, kerti szerszámok.

Csoportonként magnó, üres és műsoros kazetták.

Nagyméretű plédok kiránduláshoz.

Játékkészlet folyamatos bővítése.

Videólejátszó – diavetítő - diafilmek.

Mérőedények, súlyok.

Különféle tároló kosarak.

Könyvtárbővítés (ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvek, leporellók).

MINIMAT

Különböző táblák, tükrök.

Képességfejlesztő játékok

III, 2.2. A környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés

Mottó:

„A természet varázsát ontja bőven. A
fűben, a virágban és a kőben.
Ó nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad;
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”

(William Shakespeare)

Cél:

Olyan szokások, viselkedésformák kialakulása, melyek a környezettel való harmonikus kapcsolatot segítik elő. A gyermekek helyes értékrendjének, környezetkultúrájának megalapozása.

Feladatok:

A környezeti kultúra, a természet-és környezetbarát magatartás alapozása.

A környezettudatos életvitel, szemlélet kialakítása.

Értékrend formálása.

A környezetet károsító emberi tevékenységek és következményeinek felfedeztetése.

Ökológiai összefüggések észrevetetése.

Az élet tiszteletére nevelés.

A rendszerszemléletű gondolkodás alapozása.

A holisztikus és analitikus látásmód megjelenésének elősegítése.

A szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése.

A „Zöld jeles napok” megünneplése:

március 22. A víz világnapja,
április 22. a Föld napja, május
10. Madarak és fák napja.

Élményszerző séták, előadások, programok szervezése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Tapasztalatuk van arról, hogy környezetükre hatást gyakorolnak.

Kialakul a pozitív érzelmi viszonyulás a természet iránt.

Elemi ismereteik vannak az ember életvitele és a környezet minősége közötti összefüggésről.

Takarékoskodnak az energiával: vízzel, árammal, a pazarlást elkerülik. Újfajta értékekre irányul figyelmük. A gyerekeken keresztül a szülők is kapnak ötleteket a szabadidő hasznos és igényes eltöltéséhez.

A talajt, a vizet, a levegőt, az élő világot károsító folyamatokról elemi ismeretekkel rendelkeznek.

Felismerik, hogy az élettelen környezeti tényezők hatással vannak az élők életfolyamataira (víz, levegő, talaj, fény, hőmérséklet).

Levélhullás és elszíneződés, rügyfakadás, állatok valódi és nem valódi téli álma, madarak vonulása, fészekrakása, termések érése, növények mélynyugalmi állapota stb.

Tapasztalják, hogy a természetben mindennek helye van, semmi sem felesleges. Nem tapossák el a "nem szeretem" állatokat, nem tördelik le a növényeket. Tudják szemlélni az őket körülvevő világot a maga teljességében és részekre bontottan is.

Megkülönböztetik a papírt, a műanyagot, a fémeket, a zöldhulladékot. A komposztálás folyamatát figyelemmel kísérik.

Érdeklődve vesznek részt a programokon. Tapasztalataik bővülnek.

A különböző helyszíneken dolgozó szakemberekkel történő találkozás hatására gazdagodik szociális tapasztalatuk, bővülnek ismereteik, alakul viselkedéskultúrájuk.

III, 3. Vers, mese

Mottó:

" A mese: az anyanyelv zenéje és észjárása "

/ Zilahyné /

Cél:

A mese-vers iránti igény kialakulása, a 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosításával (mesével, verssel, mondókával, bábozással, dramatizálással).

Feladat:

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés biztosítása segítse a gyermekek érzelmi, értelmi, életkori fejlődését, pozitív személyiségjegyeinek alakulását, erkölcsi fejlődését.

Beszélt és írott anyanyelvünk megszerettetése, igényes művelésére nevelés. A beszédkedv felkeltése és megőrzése: a beszéd eszközként való használatának fejlesztése, szókincsbővítés.

Kiemelt figyelem fordítása a gyermekek nyelvtani szempontból helyes mondatszerkesztésére, a szavak, kifejezések pontos alkalmazására.

Az óvodapedagógus beszédében, mesemondásában olyan nyelvi eszközök (dinamika, képszerűség, szemléletesség, színesség, ritmus) használata, amelyek szinte láthatóvá teszik a gyermek előtt a beszédben ábrázolt folyamatokat, eseményeket, helyzeteket, cselekvéseket, hősöket. Mindezzel az eleven belső képvilág kialakulásának elősegítése. **A mese, a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a külvilág és a belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.**

Verbális emlékezés és a sorrendi felfogás erősítése, az analízis-szintetizáló képesség fejlesztése, a téri-és idői stílusérzék fejlesztése.

A bábjáték és mesedramatizálás során a mozgáskoordináció és finommozgás fejlesztése és az érzelmi nevelés lehetőségeinek kihasználása.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes kiválasztásával és összeállításával, **(melyek a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak)** a mese-és valóságtudat kialakításának segítése.

Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása, vele való helyes bánásmód elsajátítása.

A fejlesztés tartalma:

A mese-vers szervezeti formája kötött és kezdeményezett jellegű, melyről az óvodapedagógus az irodalmi anyagtól függően dönt. A képzeleti képek előhívásához csak annyi eszközt használjon az óvodapedagógus, amennyi nem köti meg túlságosan a gyermekek fantáziáját.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységekhez hasonlóan a mesehallgatás áhítatában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

3-4 éves korban a gyermekek első igazi irodalmi élménye a mondóka, az ölbeli játékokhoz kapcsolható, hintáztatók, kacagtatók, csiklandozók, altatók, felelgetős játékok. Mindezek testközelséget, érzelmi biztonságot, a ráismerés örömet jelentik a gyermekek számára.

A kiolvasók, mondókák, altatók, simogatók legyenek egyszerűek, könnyen megjegyezhetőek, és legyen lehetőség a sokszori ismétlésre, újrajátszásra. A mesék legyenek egyszerűek, állatokról szólóak, láncszerűek, tartalmukat ritmikus ismétlődés jellemezze. Ez a kezdete a figyelmes mesehallgatásra való szoktatásnak.

Az óvónő bábozzon egyszerűbb, rövid párbeszédese jeleneteket, ami megkönnyítheti a beszoktatást.

4-5 éves korban kialakul a mese, a vers szeretete, amely egyre gyakrabban jelenik meg a gyermekek játékában.

Az új versek kapcsolódjanak a gyermekek pillanatnyi élményeihez, hangulatához, évszakokhoz, jeles ünnepekhez.

A mesék legyenek többszereplős állatmesék, egyszerűbb népmesék. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi, elbeszélései. A mondókázás anyagát a népi mondókák, névcsúfolók, tréfás kiolvasók alkotják

5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Ismételtethessék az előző években hallottakat és bővüljön a mesék sora tréfás mesékkel, tündérmesékkel, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel.

Az elalvás előtti mindennapos mese ebben a korban lehet folytatásos mese, irodalmi alkotás.

A gyerekek az egyszerűbb meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni.

Önmaguk is találjanak ki új meséket.

Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat.

A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, és az évszakok szépségét.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

Szívesen, örömmel hallgatnak mesét, verset. Kialakul igényük a hallott irodalmi művek újrahallgatására.

Figyelmesen hallgatják óvónőjüket, társaikat.

Mesehallgatás közben viselkedésükön, tekintetükön látszik a belső képalkotás folyamata, mely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A kellemes időtöltés és átélt élmények hatására érzelmi életük gazdagodik, szorongásuk oldódik.

Az erkölcsi viselkedési normák megerősödnek.

A nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően használják anyanyelvüket. Ők maguk is szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.

Tudnak egyszerű meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással kifejezni. A könyvekben a képek alapján tudnak tájékozódni, színházi előadások eseményeit követni.

Fejlesztéshez szükséges eszközök:

Leporellók, szakkönyvek.

Újabb kiadású mesekönyvek és versgyűjtemények.

Diavetítő, diafilmek.

Dramatizáláshoz különféle textíliák, filcek.

Bábok és bábkészítéshez szükséges anyagok és eszközök (filc, fa karikák, gyöngyök, flitterek stb.).

Mesedramatizáláshoz szükséges jelzésszerű kellékek (palást, kalapok, paraván, sapkák stb.).

III, 4. Ének, zene, énekes játék, tánc

Mottó:

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud:
Játékot, zenét, örömet.”

(Kodály Zoltán)

Cél:

Zenei élmény iránti igény kialakulása, a zenei fogékonyság megalapozása A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése.

A gyerekek jussanak el minél több olyan zenés élményhez, amelyek felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, fogékonyságukat.

Feladatok:

A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosításával.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, hagyományok ápolására való törekvés. A 3-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása. A gyermekek zenei, nyelvi képességének, zenei kreativitásának fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei képességfejlesztő játékokkal (ritmus, ének, hallás, mozgás) énekes népi játékokkal, kortárs művészeti alkotásokkal.

A zenehallgatási anyagok megválasztásakor a gyermekek nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozásának figyelembe vétele.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korú gyermekek:

- felnőttekkel játszható ölbeli játékok (arc, kéz, ujj, lovagoltató),
- 3-5 hang terjedelmű játékok, játékos mozdulatokkal,
- főként álló helyzetben játszható énekes játékok,
- játékos mozdulatokkal az egyenletes lüktetés érzékeltetése,
- 2-3 élesen eltérő zörej megkülönböztetése,
- halk-hangos felismerése beszédben, énekben, zörejben,
- egyszerű dallamfordulat visszaéneklése,
- egyszerű ritmushangszerek használata.

4-5 éves korú gyermekek:

- 3-6 hangból álló énekek, játékok,
- csiga-hullámvonalban járás,
- érzékeltetik az egyenletes lüktetést járással és tapssal,
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése,
- párválasztós és fogós játékok,
- jó szövegkiejtésű, tiszta együtt éneklés,
- magas-mély hangok térbeni mutatása
- halk-hangos ének, beszéd, taps,
- sokat hallott dalok felismerése dúdolásról, hangszerről,
- motívumonkénti dallambújtatás,
- finomabb zörejek, egymás hangjának felismerése,
- a természet, környezet zörejeinek felismerése,
- dob, cintányér, háromszög használata, maguk készíttette hangszerek használata,
- improvizálás: dallamfordulatok kitalálása (név, köszönés, stb.).

5-6-7 éves korú gyermekek:

- bonyolultabb mozgásformájú játékok; fogyó-gyarapodó, párválasztó, fogó, kapus, sor-és hidas játékok, egyszerűbb, játékos táncmozdulatok változatos térformával,
- egyenletes lüktetés és ritmus különbsége, összekapcsolása,
- dallamfelismerés ritmusról,
- halk-hangos, gyors-lassú fogalmának megismerése és együtt gyakorlása,
- dallamfelismerés kezdő motívumról, vagy belső motívumról,
- dallambújtatás rövidebb-és hosszabb egységekkel, belső éneklésnél is folyamatos tempóban,
- sokféle zörej-és zenei hang, egymás hangjának felismerése kis eltéréssel, zaj iránya, távolsága,
- dob, háromszög, cintányér és egyéb hangszerek egyéni változatos használata a dalokhoz,
- improvizálás; kérdés felelet kitalálása, mondókára dallamkitalálás, saját szöveg éneklése.

A fejlesztés várható eredményei az óvodás kor végén:

Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek.
Élvezettel játszanak dalosjátékokat.

Szép tartással járnak, játszanak.

Megkülönböztetik és reprodukálják a zenei fogalompárokat.

Ritmust, mozgást, dallamot rögtönöznek.

Ismerik a térformák alakításának lehetőségét.

Tudnak egyszerű tánclépéseket végezni. az ismert dalt, néhány természeti, környezetbeli hangot és hangszereket, egymás hangját felismerik dallammotívum alapján.

Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.

Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Megmutatkozik a zenei tehetség.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Szakkönyvek

Kazetták, videokazetták

Különböző hangszerek (furulya, csörgődob, xilofon, triangulum, ritmuspálca)

Orff hangszerek

Saját készítésű természetes hangszerek

Hallásfejlesztéshez auditív eszközök, kazetták biztosítása.

Az újonnan megjelenő segédanyagok (videokazetták, szakkönyvek) megvásárlása.

III, 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Mottó:

„A gyermekek mindenből mindent tudnak csinálni”

(Goethe)

Cél:

A gyermekek élmény-és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése, belső képek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, befogadó készségük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, kreativitásuk, kézmozgásuk finomítása.
Ismerkedjenek népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

Feladatok:

A zavartalan és sokrétű tevékenykedéshez szükséges feltételek biztosítása. A gyerekek megismertetése az ábrázolási tevékenységekkel (mintázás, festés, rajzolás, vágás, ragasztás, hajtogatás, varrás, szövés, egyéb technikák), a technikákhoz használt eszközökkel alkalmazásukkal.

A csoportokban legyen biztosított az eszközök elérhetősége, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak.

Az alkotás és önkifejezés igényének kialakítása.

Élményekből, tapasztalatból táplálkozó alkotó munka megteremtése, a belső képek gazdagítása.

Az esztétikum iránti érzékenység és érzékelő képesség befogadó készség kialakítása.

A környezet iránti esztétikai érzékenység kialakítása.

Különféle anyagok gyűjtése, újrahaznosítása az alkotás során.

A gyermekek megismertetése népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal

Az alkotások bemutatása közösségi rendezvényeken. A tehetséges gyermekek bátorítása.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korban:

- óvodába kerülés pillanatától az ábrázolás eszközeinek megismertetése: firkálás, gyurmázás, festés, rajzolgatás, formák rakosgatása,
- változatos tevékenységek és témák, eszközök alkalmazása,
- láb, kéz, ujjnyomatok készítése (festés, homok, hó, stb.),
- nagy felületen közös, többféle technika gyakorlása,
- különböző tárgyak, alakzatok formáival való ismerkedés

4-5 éves korban:

- emberábrázolás a környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése,
- változatos eszközökkel való tevékenykedés: vastagabb-vékonyabb ceruza, viaszkréta, aszfaltkréta, különböző vastagságú ecsetek, sokféle alakú, méretű, anyagú, színű textil, papír, fonaldarabok, spárga, természeti kincsek gyűjtése, felhasználása,
- színárnyalatokkal való ismerkedés, a színkeverés próbálgatása,
- kompozíciók alkotása, ritmusba rendezés,
- változatos technikák alkalmazása: rajzolás, gyurmázás, festés, papírtépés-gyűrész, ragasztás, lenyomat, beszurkálás, karcolás, díszítés, hajtogatás.
- térirányok gyakorlása (egymás mellett-fölött-alatt, fent, lent, középen,
- egyszerű ajándéktárgyak készítése,
- barkácsolás alapjainak megismertetése: egyszerűbb eszközök bábok,
- részekre osztás: darabolással, hajtogatással, tépéssel,
- a gyerekek segítségének igénybevétele az eszközök előkészítésében, elrakásában,

5-6-7 éves korban:

- az előzőekhez képest új technikai megoldások lehetnek: kollázs, dombormű, viaszkaré, lenyomat, márványozás, szövés, fonás, varrás, berzselés,
 - cselekmény-és részletes emberábrázolás, eseményábrázolás,
 - képalkotás térbeli elhelyezése, arányok, kidolgozottság, színgazdagság,
 - közös kompozíciók létrehozása, segítségnyújtás a csoportszoba díszítésében,
 - térbeli tapasztalatok megfigyelések, tájékozódás a térben, arányviszonyok az építő játékok változatos felhasználása során.
- Megismerkednek népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

Ismerik a különféle technikákat, önállóan tudják alkalmazni azokat.
Szívesen alkotnak.
Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
Alkotásaikban megjelennek a népművészeti elemek, a nemzeti szimbólumok.
Színhasználatuk, formaábrázolásuk változatos.
Emberábrázolásaikban megjelennek a részletek, egyszerű mozgások.
Plasztikai munkáik egyéniék, részletezőek.
Téralakításban, építésben sokféle tapasztalattal, rendelkeznek, ötletesek, együttműködőek.
Örülnek és megbecsülik saját és társaik alkotásait, és a közösen elkészített kompozíciókat.
Felfedezik a szépet, tudnak gyönyörködni benne.
Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
Önállóan és csoportosan is készítenek ajándékokat, kellékeket. A tehetséges gyermekek kiemelkedő képességei megmutatkoznak az ábrázolásban.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Különböző méretű, színű, felületű, vastagságú papírok (rajzlap, tafet, karton, culör, csomagoló stb.).
Tempera, vízfesték, zsír-és viaszkréták, textilfestékek, ceruzák, filctollak, táblakréta, pasztell.
Különböző vastagságú ecsetek.
Ollók, tűk, ragasztók.
Gyurma, só-liszt gyurma, gipsz.
Termések, természetes anyagok, száraz virágok, magvak.
Különböző textíliák, filcek, kongré, vászon.
Fonalak, spárga, damil, zsinórok, csipkék.
Kisméretű szövőkeretek.
Szivacsdarabok, hungarocell.
Fagyöngyök, karikák.
Újrahasznosítható anyagok.

III, 6. Mozgás, mozgásos játékok

Mottó:

„A test és a lélek egységet alkot, s mindkettő istápolásra szorul.”

(Joubert)

Cél:

Természetes mozgásigényük kielégítése.

Fejlődjenek a gyermekek testi képességei: erő, ügyesség,
gyorsaság,
állóképesség.

Mozgáskoordináció fejlődése.

Társra figyelés képességének alakítása mozgás közben.

Feladatok:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás).

A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A légző, -keringési, -csont, -és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira.

A testrészek megismertetése, testséma fejlesztése.

A tornának, a játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán, vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani minden gyermek számára.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok.

A különböző szervezeti formák megteremtése.

Az óvodai élet mindennapjaiban rendszeresen kapjon helyet a mindennapos testnevelés, lehetőség szerint a szabadlevegőn. Ennek időtartama 15-20 perc legyen.

A szervezett mozgásos tevékenységek minden korcsoportban kötött jellegűek, 3-4 éves, 4-5 éves korban heti egy alkalommal, 5-6-7 éves korban heti két alkalommal.

Időtartama 20-35 perc.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztése.

A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit az óvónő mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezze.

- nagymozgások fejlesztése: (futás, ugrás, szökdelés),
- természetes támaszgyakorlatok (csúszás, kúszás, mászás),
- gurulás a test hossz tengely körül,
- egyensúlyérzék fejlesztése változatos formában, teremben és szabadban,
- egyszerű, utánzó játékok, szétszórta, körben és sorban

- még mindig a nagymozgások fejlesztése a hangsúlyos,
- természetes támaszgyakorlatok elsősorban tornaszereken,
- egyensúlyérzék fejlesztése talajon, rézsútos padon és a létra fokain,
- differenciáltabb szem – kéz, szem – láb koordináció,
- speciális járások és gimnasztikai gyakorlatok,
- eszközzel végezhető gimnasztikai gyakorlatok,
- gurulóátfordulás, és a kézenállás előgyakorlata,
- több csoportban, párokban, egy és két sorból, körből és kettős körből végezhető futójátékokkal,

- különböző tartásjavító gyakorlatok, függeszkedés,
- összetett, bonyolultabb mozgásformák megjelenése,
- különböző típusú futógyakorlatok: váltakozó iramú futás, futás akadályokon át,
- néhány lépés nekifutással magas-és távolugrás,
- változatos eszközhasználattal mozgások, labdagyakorlatok: egykezes alsó-felső dobások, egykezes, kétkezes, függőleges és vízszintes célba,
- az eddig elsajátított talajtornaelemek ismétlése változatos formában,
- sor-és váltóversenyek, labdajátékok, különböző küzdőjátékok,

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

A gyerekek szeretnek mozogni és kitartóak ezekben a tevékenységekben. Kialakul a nagymozgások sora, képesek finom mozgásokra, kialakul egyensúlyérzékük, összerendezett a mozgásuk.

Ismerik az irányokat.

Tudnak térben tájékozódni, ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni. Betartják a szabályokat, különböző versenyjátékok, ügyességi játékok alkalmával.

Ismerik a vezényszavakat, tudnak labdát pattogatni, vezetni, dobni, elkapni, gurítani, célózni.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek tehetsége megmutatkozik a különböző mozgásos tevékenységekben.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Különféle kéziszerrek: ugrókötelek, karikák, különböző méretű labdák, botok, szalagok, színes kendők, körszalagok, körkötelek, babzsák.

Nagy és kicsi szivacs szőnyegek.

Hosszú padok, zsámolyok, greiswald.

Különféle VESCO tornaeszközök.

Egyensúlyérzék fejlesztő eszközök.

Udvari eszközök

III, 7. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermeki munkán keresztül pozitív személyiségjegyek, énkép, önismeret alakítása, személyiségük fejlesztése.

Feladat:

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése és azok feltételeinek biztosítása.

A gyermekek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése: segítőkészség, munkamegosztás, kötelességvállalás, célirányos figyelem.

A munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, eszközhasználat, új jártasságok alakításával, önként végzett játékos tevékenységgel. A munka megbecsülésére, elismerésére nevelés.

A fejlesztés tartalma:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

Az óvodások munka jellegű tevékenysége elsősorban önmagukért és a közösségért végzett feladatokat jelenti.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Kezdetben az óvónő és dajka segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen végezzenek munka jellegű tevékenységeket.

A felnőtt mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez, ügyeljen a balesetek megelőzésére is.

Úgy segítsen a gyerekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.

Az óvónő értékelése minden esetben legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. Mindegyik korcsoportnál nagy hangsúlyt fektetünk az önkiszolgálásra, testápolásra, öltözködésre, étkezésre, környezetgondozásra.

3-4 éves korban:

- Megismerkednek az óvodai szokásokkal és az azokhoz kapcsolódó önkiszolgáló tevékenységekkel: testápolás, étkezés, öltözködés teendői.
- Segítenek a teremrendezésben, játékok elrakásában.
- Megfigyelik a növények gondozását és segítenek ebben.
- Apróbb megbízatásokat teljesítenek.

4-5 éves korban:

- Bővül a tevékenységük: terem átrendezésével, tevékenységek során használt eszközök előkészítésével, elrakásával, asztalfelelősi munkával.
- Segítenek a terem, az öltöző és mosdórendjének megőrzésében.
- Közreműködnek a növények gondozásában, szobanövények átültetésében.
- Segítenek az udvar rendben tartásában: őszi lombsepregetés, hólapátolás, szemét összegyűjtése, téli madáretető gondozásában, madáreleség készítésében.
- Kisebb megbízatásokat teljesítenek: kicsik segítése, információk közvetítése, jeles napok, ünnepek előkészítésében.

5-6-7 éves korban:

- Önállóan végzik az asztalfelelősi munkát, az öltöző és mosdófelelős tevékenységét.
- Döntenek a munkamegosztásban.
- A csoport szokásrendjének megfelelően ízlésesen, esztétikusan terítnek, asztaltörlés, eszközök megfelelő elhelyezése, sepregetés.
- Önkéntesen vállalnak alkalomszerű munkákat.
- Tevékenyen részt vesznek az ünnepi készülődésekben, és a napi munkajellegű tevékenységekben.
- Óvják környezetüket, segítenek a kisebbeknek.
- Önállóan használják a tevékenységekhez szükséges eszközöket, szerszámokat.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

A gyerekek szeretnek közösen munkálkodni, örülnek a közösen végzett tevékenységeknek.

Képességeiknek megfelelően segítenek saját és környezetük rendjének megőrzésében.

Megbízásokat, feladatokat önként vállalnak.

Képesek az önkiszolgálásra.

Az asztal-, öltöző- és mosdófelelős munkáját önállóan végzik.

Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.

Közreműködnek a növények gondozásában, madáretetésben.

Igényükké válik a kisebbek segítése.

Gondozzák, óvják környezetüket, örülnek az elvégzett munkának.

Tapasztalják, hogy a feladat elvégzésével pozitív irányba változik a környezetük.

Mások által végzett munkát megbecsülik.

A különleges gondozást igénylő gyermekek képessé válnak a szabályok betartására, a társas együttműködésre, a rájuk bízott munka elvégzésére.

Munkavégzés közben vigyáznak saját és társaik testi épségére, megtanulják az eszközök, szerszámok használatát. Együttműködőek.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Növény gondozás feltételeinek biztosítása: cserepek, virágföld, kisebb akváriumok, haleledel, stb.

Az asztalfelelősök munkavégzéséhez szükséges eszközök: kis partvisok, lapátok, kötények.

Udvari munkavégzéshez szükséges eszközök: kis vékák, gyermekméretű szerszámok, locsolókannák, hólapátok.

IV. Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei

Az évszakokhoz kapcsolódó, és hagyományos ünnepeinkről folyamatosan megemlékezünk. Tevékenységhez kötötten, közös élmény nyújtásával, érzelmi megközelítéssel készítjük fel a gyermekeket. Óvodánkban az ünnepnapok mindig eltérnek a hétköznaptól. Megmutatkozik ez külsőségekben (dekoráció, öltözködés) és az érzelmi töltésben. Más formában ünnepeljük a csoport életével összefüggő hagyományos (pl.: születésnapok) ünnepeket és a jeles napokat, amelyeket legcélszerűbb az őszi, a téli, a tavaszi napfordulók köré csoportosítani. A hétköznapi népszokásörző tevékenységei közül a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést, a felnőttek és egymás megbecsülését állítjuk előtérbe. A tapasztalatszerzésen túl az elkészült alkotások (népi játékszerek, bábok, termésláncok, rongybaba, csuhébaba, stb.) tovább motiválják a gyerekek tevékenységét, gazdagítják, és alkotó módon kiegészítik a gyerekek játékát.

Az óvoda adottságainak figyelembe vételével, a kialakult hagyományoknak megfelelően, a következő jeles napok kerülnek megünneplésre:

Őszi ünnepkörben:

Szüret: ebben az időszakban az énekek, mondókák, az egyszerűbb énekes játékok a szüret témakörhöz kapcsolódnak. Lehetőség szerint a középső- és nagycsoportosok egy-egy családhoz látogatnak, ahol maguk is tevékeny részesei lehetnek a szüretnek és a szőlőfeldolgozás fázisainak.

Téli ünnepkörben:

Advent: november 30-a utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig tart. A várakozás örömét, a karácsonyra készülődés hangulatát készítjük elő minden csoportban az adventi koszorúk, adventi naptár készítésével. (közös kellékvásárlás, készítés, díszítés, elhelyezés)

December 6-a, Mikulás napja: már az előkészületek is nagy örömet jelentenek (hajtogatás, festés, dekoráció, versek, mesék, dalok, mondókák). Ezen a napon csoportonként látogatja meg a Mikulás a játszó gyermekeket, akiket mindig tevékenység közben lep meg.

December 13-a, Luca napja: Luca-búza ültetése.

December 25-26, Karácsony: az adventi koszorú elkészítésétől fokozatosan készülünk a szeretet ünnepére (advent naptár, mézeskalács, dekoráció, dalok,

versek, fenyőfadíszek). Csoportonként is, és együtt is ünnepelünk. Lehetőségünk van arra, hogy egy rövid időre az óvoda minden gyermekével összegyűljünk a karácsonyfa körül, hogy megnézhessük a nagyok ünnepi műsorát.

Farsang (télbúcsúztató népszokás): a tél temetésének, a tavasz eljöttének ünnepe. Farsangi álarc, díszítés, maszk készítése, jelmeztervezés, tréfás mesék, versek. Kedvük szerint jelmezbe öltözhetnek, tréfás játékok, ügyességi feladatok, tánc.

A téli ünnepkörben a téli játékok (hóember építése, szánkózás, hócsata) a madáretetés, hajtogatás, csíráztatás, népi kismesterségek is tevékenységi-és élménylehetőséget adnak.

Tavaszi ünnepkörben:

Természet ébredésének megfigyelése.

Kisze báb készítése és égetése az óvoda udvarán.

Húsvét: megújulás ünnepe.

Többféle tojásfestési technika (berzselés, viaszolás, tojás-mozaikolás, festés), locsolkodás, locsolóversek megismertetése.

Anyák napja:

Kellő időben és gondossággal készülünk rá minden évben. Az óvoda adottságainak figyelembe vételével, a kialakult hagyományoknak megfelelően, ajándékkészítéssel és alkalmi versek, dalok, megismertetésével, dekorációval hangoljuk rá a gyerekeket az édesanyák köszöntésére. Véleményünk szerint az anyák napja családi ünnep.

A tavaszi ünnepkörben a természeti változások megfigyelése, a séták, kirándulások lehetőséget nyújtanak megfigyelésre és tapasztalatszerzésre.

A nemzeti ünnepek közül egyedül március 15-e kerül megünneplésre az ünnep előtti napon. Csoportonkénti, és közös ünneplés, nemzeti jelképek előtérbe kerülése: nemzeti színű zászló, kokárda,. Nagycsoportosok ünnepi műsora és az óvónők bábjátéka.

Az óvoda és a család hagyományos közös rendezvénye a:

Gyermeknap kirándulás, melynek helyszíne változó. A kirándulás szervezésében a szülők aktívan közreműködnek.

A szülők igénye és a mi véleményünk alapján az óvodai nevelési évet csoportonként ünnepély keretében zárjuk. Az ünnepélyek időtartama a gyerekek életkorához alkalmazkodik.

Hagyományunk, hogy a búcsúzó nagycsoportosokat ajándékkal és ünnepi uzsonnával vendégeljük meg.

Sportprogram:

Kihívás napja: a gyerekek életkorának, teherbíró képességének megfelelő ügyességi játékok szervezése udvaron. Közös zenés gimnasztika, versenyjátékok, kötélhúzás.

V. Az óvoda kapcsolatai

Kiemelt jelentőségű az óvoda és a család kapcsolata

Elveink és módszereink:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését különböző együttműködési formákban.

Elfogadó, nyitott és kezdeményező szerepet vállalunk.

Kölcsönös bizalom a család és az óvoda között, nyílt, őszinte együttműködés.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A szülő érezze, hogy gyermekét szeretik, hogy gyermeke szeret óvodába járni, szereti óvónőit, a dajka nénit, és a gyerekeket.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

Az óvónőnek joga van módszertani tudásának, szabadságának megfelelően a neveléshez vezető út megválasztásában.

A szülőnek joga van óvodát választani, de köteles az óvoda házirendjét betartani.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek esetében az óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi szervezetekkel, kisebbségi önkormányzatokkal.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolattartás a családdal:

- Ismerkedő játszó délután, ahol az óvodánk iránt érdeklődő szülők gyermekeikkel együtt megismerkedhetnek óvodánkkal, és a leendő óvó nénikkel.
- Beíratás

- Új szülők szülői értekezlete: legelső közös megbeszélésünkön ismertetjük programunk célját, alapelveit, és az óvodai élet szokásait.
- Családlátogatás, melynek során az óvónő betekintést nyer a családi nevelésbe, a kisgyerek óvodába lépése előtt, azt követően szükség szerint.

A partneri együttműködés az óvodai élet során különböző kapcsolattartási formákban nyilvánul meg:

- délelőtti-délutáni találkozás
- fogadóóra, szülői értekezlet
- nyitott óvoda (szülők részvétele az óvodai életben)
- nyílt játszónapok
- kirándulások
- közös programok
- ünnepélyek

Az óvoda működését a Szülői Választmány segíti, munkáját a Működési Szabályzat szerint végzi.

Kapcsolat az iskolákkal:

Rendszeres kapcsolatunk a közelünkben levő három iskolával van: Tóvárosi-, Tolnai- és Kodály Zoltán Általános Iskola.

A szakmai kapcsolat ápolása rendszeres:

- tanítónők meghívása óvodai programokra, a nagycsoportosok szülői értekezletére, a nagycsoportokba egy-egy délelőtti tevékenységre
- az iskolás diákok fellépésükkel színesítik kiemelkedő ünnepeinket
- rendszeresen részt veszünk a nagycsoportos gyermekeinkkel a Tóvárosi Általános Iskola karácsonyi ünnepélyén, az Ovi-olimpián
- tavaszi időszakban az óvodapedagógusok látogatnak az első osztályokba, amelyet rendszeres szakmai eszmecsere követ
- minden év áprilisában a nagycsoportos gyermekekkel ellátogatunk az iskolába, hogy részesei lehessenek egy játékos tanórának. A Tolnai úti Általános Iskolában agyagozhatnak, kézműveskedhetnek, ahonnan mindig kiégetve kapjuk meg az agyagból készült alkotásokat.
- faliújságon az iskolai rendezvényekről folyamatos tájékoztatást nyújtunk a szülőknek

Kapcsolat az óvodákkal:

Az óvodavezetők jó kapcsolata révén az egyes intézményekben lévő kiemelkedő eseményekről tájékoztatjuk egymást is, és a nevelőtestületet is.

- jelentősebb óvodai eseményeken részt veszünk
- a munkaközösségek tagjai az intézmények szakmai munkájába is bepillantást nyerhetnek
- előadások, továbbképzések kiszélesítése más óvoda nevelőtestületével
- meghirdetett rajzpályázatra, óvodapedagógusoknak szóló felhívásokra gyermek és felnőtt munkák küldése
- a nagycsoportos gyermekek szívesen ellátogatnak az óvodákban megrendezett tematikus kiállításra (Víz Világ Napi pályázat, Kedvenc mesém, stb.)
- adventi időszakban évek óta hagyomány, hogy a városházi színpadon az óvodások kedveskednek a város lakóinak műsorukkal

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

A tartalmi munka érdekében kapcsolatot tartunk a fenntartóval, a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézményekkel, a Nevelési Tanácsadóval, a speciális képességeket vizsgáló Szakértői Bizottsággal, az Egészségügyi Szakszolgálattal (védőnő, orvos). Gyermekvédelmi Szakszolgálat. Képviselő úr.

VI. Gyermekvédelem

Helyzetelemzés:

Óvodánk fekvéséből adódóan többnyire sokemeletes panelházakból (lakótelepi környezetből), kisebb mértékben a közeli családi házas övezetből érkeznek hozzánk gyerekek. Az óvoda közelében két kisebb cigányközösség él.

Az évek során megváltozott a családok szerkezete, egyre több gyermek él csonka családban, ahol a szülő vagy egyedül, vagy élettársi kapcsolatot létesítve neveli gyermekét.

A teljes és többgyermekes családok nagy része megélhetési problémákkal küzd: munkanélküliség, anyagi nehézségek, rossz lakáskörülmények, szülők életvitele, egészségügyi problémák.

Ebből következően a gyermekek személyiségfejlődésében (testi, lelki, értelmi) sok a gátló tényező.

Óvodai nevelésünk céljai a gyermekvédelem tükrében:

A családban fellépő működési zavarok ellensúlyozása, enyhítése.

A rászorultságnak megfelelő segítségnyújtás.

Szemléletformálás a szülők körében

Feladataink a gyermekvédelem tükrében:

1. Általános feladatok:

Az óvodás korú gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, a gyermeki jogok védelme.

Az egészséges életmód alakítása.

Az érzelmi nevelés, a szocializáció segítése.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

2. Prevenációs munka az óvodában:

Mi óvodapedagógusok abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy naponta találkozhatunk a szülőkkel, és alkalmunk nyílik arra, hogy azonnal érzékelhessük a felmerülő problémákat, és késlekedés nélkül reagálhassunk azokra.

A gyerekekkel bensőséges kapcsolat kialakítására törekszünk, az óvodai élet szervezése, nevelési elveink, attitűdünk segíti a gyermekek jó megismerését.

Az óvónőt anyapótló szerepe, szeretetteljes figyelő odafordulása segíti a gyermekek viselkedésében, gondozásában, egészségügyi állapotának változásában, szülő-gyermek kapcsolatban megmutatkozó eltérések észlelésében, a családban fellépő működési zavarok ellensúlyozásában, enyhítésében.

Gyermekek és családját egységében igyekszünk megismerni, segíteni, gondozni.

Prevenációs munkánk elsőrendű feladata felismerni, hogy a gyermek fejlődését milyen veszély fenyegeti, vagy a károsodás mitől, milyen mértékben következett már be.

A tapasztalatokat a csoportos óvónők írásban rögzítik, megjelölik a fejlesztés, odafigyelés, egyéni bánásmód, segítség módját, és folyamatosan kontrollálják a változást.

A fokozottabb odafigyelést, segítséget igénylő eseteket jelzik az óvodavezetőnek, gyermekvédelmi felelősnek, akik közösen döntenek a segítség módjáról, a kívánatos intézkedésekről.

Az óvodai gyermekvédelmi felelős a nevelési év elején a felméréseket követően készíti el a nyilvántartást, statisztikát, ezek alapján készíti el éves munkatervét.

Ezt követően folyamatosan dokumentálja, értékeli az elvégzett munkát, esetleg korrigálja a tervét, majd a tanév végén értékeli az éves munkát és megjelöli a további feladatokat.

3. A gyermekvédelmi felelős intézkedésének lehetőségei:

Nehéz anyagi körülmények esetében étkezési térítési díj hozzájárulás kérése.

Az eltérő fejlettségi (értelmi, pszichés, stb.) gyermekek megfelelő szakemberhez irányítása: Beszédjavító Intézet

Nevelési Tanácsadó

Szakértői Bizottság

Gyermekjóléti Szakszolgálat

Gyermek Ideggondozó

Az óvodai gyermekvédelem elsőszámú jelzőrendszer kell legyen, hiszen a napi kapcsolattartás folyamán az óvodapedagógusok elsőként érzékelik a gyermekekkel kapcsolatban felmerülő problémákat.

Feladatunk, hogy a felismert problémák okait keressük, lehetőségeinkből adódó segítséget nyújtsunk.

Nem elhanyagolható a szemléletformálás sem, mind az óvodapedagógusok, mind a szülők körében.

Nagyban segítené munkánkat a még hatékonyabb együttműködés a bölcsődével, a védőnővel, orvossal, iskolával, hiszen a megfelelő időben kapott és továbbított információk a gyermekek érdekében tett elsődleges lépések lehetnének.

A Pedagógiai Program készítésének törvényi háttere

A Hosszúsétatéri Óvoda nevelőtestülete önállóan készítette el Pedagógiai Programját.

A Pedagógiai Program készítésekor figyelembe vett jogi szabályozók:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlése 284/2012. (V. 30.) sz. határozata a Tóvárosi Óvoda beolvasdásáról és a Hosszúsétatéri Óvoda alapító okiratának módosításáról.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény
- Az 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról
- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről

11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2003. évi CXXV. Törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

A 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a nemzeti etnikai kisebbség gyermekeinek óvodai neveléséről

M E L L É K L E T

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke:

A Pedagógiai Programunk megvalósításához az alábbi eszközök felszerelések szükségesek (az összeállításnál figyelembe vettük a 11/1998/VII.24. OM rendeletet)

Csoportszoba berendezési tárgyai:

360 db óvodai feketető, 410 db gyermekszék, 72 db gyermekasztal, fényvédő és dekorfüggöny ablakonként, 150 m² szőnyeg, 12 db beépített játéktartó polc, 14 db játéktartó polc, 12 db fektető tároló, 12 db élősarok állvány, 12 db hőmérő, 12 db eszköz előkészítő asztal, 12 db textiltároló szekrény, 12 db edény és evőeszköz tároló szekrény, 18 db szeméttároló, bábirtató, könyvszekrény, 42 db öltözőegység paddal, 288 db abrosz, 410 db takaró

Gyermekmosdó berendezési tárgyai:

30 db falitükör, 12 db fogmosó polc, 320 db fésű, 320 db fogmosó pohár, 12 db körömkefe, 12 db fésűirtató, 30 db folyékony szappanadagoló

Tornaszoba felszerelése:

12 db tornapad, 6 db tornaszőnyeg (szivacs), 2 db mászó készlet, 30 db léglabda, 30 db ugráló kötel, 30 db bot, 30 db tornakarika, 2 db füles labda, egyensúlydeszka, bújócső, egyensúlytölcsér, egyéb speciális fejlesztő eszközök típusonként a gyermekek létszámának megfelelően

Játékok:

Szerepjátékok, építő, konstruáló és szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás eszközei a csoport összetételének megfelelően minden fajtából, érzékelő észlelő játékok, emlékezet, figyelem, képzeletfejlesztő játékok, gondolkodtató játékok fajtánként 3db/csoport.

Ének, zenei énekes játékok:

Csoportonként felnőtteknek: xilofon, dobok, triangulum, cintányér, ütőhangszerek vegyesen,

Gyermekeknek: ritmus és hallásfejlesztő eszközök: fa agogok, maracas, háromhangú fadob, kéthangú fa dob, 5 db-os csengőkészlet, 3 db-os csengőkészlet.

Anyanyelvi fejlesztés eszközei:

2 db „képek az anyanyelvi neveléshez”, csoportonként kártyakészlet (szókincs bővítéshez), Bábkészlet csoportonként, Könyvek csoportonként 20 db, anyanyelvi fejlesztő eszközök csoportonként.

Vizuális tevékenység:

Zsírkréta, filctoll, ceruzák, kréta, tempera, gombfesték, ecset, üvegfesték, tollak, olló, ragasztó különböző méretű és anyagú papírok, fólia, tus, henger, textilfesték, táblák, fűző, agyag a gyermekek számának megfelelően.

Külső világ tevékeny megismerésének eszközei:

1 – 1 szemléltető képsorozat, 1 – 1 állatok, növények, közlekedés, emberek világa képsorozat, 2 db minimat készlet, 60 db tükör, 60 db logikai készlet, 7 db teljes alakot mutató tükör, nagyítókészlet, videó és hangkazetták, 2 televízió, 12 db magnetofon, 10 db diavetítő, 2 db vetítő vászon. 6 db villanyrezsó, 2 db zárt rendszerű akvárium, Logico játékok 6db csoportonként,

Környezet ismereti fejlesztő eszközök 20db csoportonként, Matematikai fejlesztő eszközök 20 db csoportonként, geometriai készlet, űrmértékek, CD-k: madár és állathangok, természet hangjai, környezet hangjai.

Munka jellegű tevékenység eszközei: gyermekméretű szerszámok: locsoló kanna, gereblye, seprű, lapát, lombseprű, talicska, hólapát 6-6 db csoportonként

Udvar:

12 db kerti asztal, kerti pad, 2 db babakáz, 5 db udvari homokozó, takaróháló, csúszdaállvány és lap, kötélletra, tornagerenda, 2 pár mini kapu, 10 db mászóka, 1 db lengőhinta állvány, mobil eszközök pl. kismotorok, billenő libikókák, rollerek, egyensúlyozó tölcser.

Pedagógiai munkát segítő eszközök:

Felnőtt asztalok székek, tároló szekrények, könyvszekrény, iratszekrény, telefon, fax, számítógép, Internet hozzáférhetőség, e-mail cím, nyomtató, fénymásoló, lamináló gép, papírvágó, folyóiratok és szakkönyvek, védő és munkaruha, mentőláda.

Felnőtt munkavégzéshez szükséges eszközök:

Mosógépek, centrifugák, vasalók, vasaló állványok, hűtőgépek, porszívók, takarító eszközök.

Fűnyírók, lombseprűk, fűrógépek, kerti ollók, locsolótömlők és kocsik, gereblyék, ásók, kapák, ecsetek, kézi szerszámok.

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja. Magyar Közlöny 1996.
2. Az Óvodai Nevelés Programja Budapest 1989.
3. A székesfehérvári Tóvárosi Óvoda többszörösen módosított és kiegészített Helyi Óvodai Nevelési Programja (2010.)
4. A székesfehérvári Hosszúsétatéri Óvoda többszörösen módosított és kiegészített Helyi Óvodai Nevelési Programja (2010.)
5. Bihariné dr. Krekó Ilona: Az óvodai környezeti nevelés módszertana. (Budapest, ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar 2006.)
6. Bihariné dr. Krekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr, Labanc Györgyi: Környezetkultúra az óvodában. (Budapest, Magyar Szakképzési Társaság 2005.)
7. 255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet Magyar Közlöny 2009/164. szám.
8. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
9. Mérei - Binét: Gyermeklélektan Budapest Gondolat 1975.
10. Zilahy - Stöckert: Óvodai nevelés játékkal, mesével Budapest 1997.
11. Forrai Katalin: Ének az óvodában Zeneműkiadó 1991.
12. Zsámboki - Horváthné: Matematika kézzel, fejvel, szívvel Fabula 1996.
13. Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana (Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó 1997.)
14. Gaál - Gyarmati: Programterv a megújuló óvodai testneveléshez Szarvas 1991.

15. dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (Budapest, 1994.)
16. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár Alex Typo 1992.
17. dr. Balázsne Szűcs Judit: A gyermekközpontú vizuális nevelés (Budapest, Szort Bt. 2005.)
18. Gönczö Ferencné: Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés (Debrecen, Tóth Könyvkereskedés és Kiadó KFT.)
19. Dr. Bucherna - Faust: Néphagyományőrzés az óvodában